



רצועת עזה – תמונת מצב

29 במרץ 2006



מעברי קרני וכרם שלום פתוחים קרוב לשבוע ימים (27 – 21 במרץ)¹, למרות שאינם פועלים במלוא התפוקה האפשרית, והדבר מאפשר הכנסת אספקה של מוצרי מזון בסיסיים הנחוצים ביותר ברצועה. מעבר קרני נסגר ב-28 במרץ בשל חשש בטחוני מוגבר אצל הישראלים לרגל הבחירות לכנסת.

במהלך השבוע החולף הוכנסו מישראל לרצועת עזה דרך מעבר קרני יותר מ-1,650 משאיות מטען עמוסות במוצרי מזון וסחורות אחרות. היצוא המסחרי מרצועת עזה לישראל חודש לראשונה ב-26 במרץ לאחר שהופסק ב-12 במרץ.

ב-28 במרץ, נהרגו שני רועי צאן בדואים בשטחי הקיבוץ הסמוך נחל עוז, בעת שעל פי הדיווחים, הם נגעו בנפל רקטת קסאם שנורתה בעבר על ידי הפלסטינים.

מאז תחילת השנה ועד יום ד' 29 במרץ 2006, היה מעבר קרני סגור במשך 46 ימי עבודה, או 53% מהזמן, כאשר הרשויות הישראליות טוענות לקיומן של התרעות בטחוניות ספציפיות.² בהשוואה לכך, בשנת 2005 היה מעבר קרני סגור 18% מהזמן ובשנת 2006 היה סגור 19% מהזמן. בתקופות הסגר הממושך והחוזר ונשנה, שהוטל על מעבר קרני מאז תחילת השנה, נוצר מחסור במוצרי מזון בסיסיים. המחסור הגיע לשיאו בסוף השבוע של 17-19 במרץ, כאשר המאפיות המעטות שעדיין תפקדו, החלו לקצוב את מנת הפיתות שמכרו ללקוחות שהשתרכו בתורים ארוכים בפתיחה.

מעבר קרני

בין התאריכים 23-21 במרץ גדל מספרן של משאיות המטען שנכנסו לרצועת עזה מדי יום ביומו, מ-8 משאיות ב-21 במרץ ועד 300 משאיות ב-23 במרץ. הדבר איפשר להעביר כמויות גדולות של מוצרי מזון בסיסיים לרצועת עזה ולמלא את החסר במחסנים שהתרוקנו. ואולם, יש לבחון את כמויות המזון שניכנסו לרצועה אל מול הצריכה היומית של האוכלוסייה המקומית.

תרשים 1: הצריכה היומית אל מול כמויות המזון שיובאו

תספיק עד האספקה	מס' ימים מכוסים מאז 21.3	כמויות שיובאו (MT) ⁴						צריכה יומית (MT) ³	
		סה"כ	29/3	28/3	27/3	26/3	-21 24/3		
30/3	10	4,418+	לא ידוע	0	865	1024	2,539	450	קמח חיטה
19/4	30	3,322+	לא ידוע	0	171	406	2,745	111	סוכר
29/3	8.5	613+	לא ידוע	0	88	88	437	72	אורז
7/4	18	619+	לא ידוע	0	171	15	819	44	שמן בישול

מעבר קרני נפתח גם ליצוא סחורות מהרצועה ביום ראשון 26 במרץ. הועברו פירות הדר, מלפפונים, פרחים, עגבניות שרי וסחורות טכסטיל. 24 משאיות מטען יצאו עמוסות בסחורות יצאו לישראל ולשווקים בחו"ל. מספר משאיות היצוא עלה ל-35 ביום שני, 27 במרץ וירד ל-29 ביום רביעי, 29 במרץ.

היקף היצוא שהתאפשר בימים 26, 27 ו-29 במרץ היה נותר מוגבל בשל העובדה שרק מסלול אחד ושתי חגורות שינוע הופעלו. בתקופה האחרונה שבה הועברו מטעני היצוא בהיקף סדיר, בשבוע שלפני ה-20 בפברואר, יצאו מהרצועה מדי יום ביומו כ-80 משאיות מטען עמוסות בסחורות יצוא. גם מספרים אלה נמוכים בהרבה מתחזית היצוא של 150 משאיות ליום, כפי שהדבר מופיע בהסכם על גישה ותנועה מה-15 בנובמבר 2005, הסכם שהושג בעזרתה של מזכירת המדינה האמריקאית קונדוליזה רייס.

סה"כ ההפסדים, בגין יצוא שלא יצא אל הפועל בשנת 2006, של החברה הפלסטינית לפיתוח כלכלי (PEC) האחראית על הייצור החקלאי בחממות שבשטחי ההתנחלויות לשעבר, עומד כעת על יותר מ-6 מיליון דולר אמריקאי.

סה"כ ההפסדים הכספיים בגין יצוא של מוצרים חקלאיים ומוצרים בלתי מתכלים אחרים כגון ריהוט וטכסטיל מהרצועה, מוערך עד כה בסכום של 23 מיליון דולר אמריקאי לשנת 2006.

כרם שלום

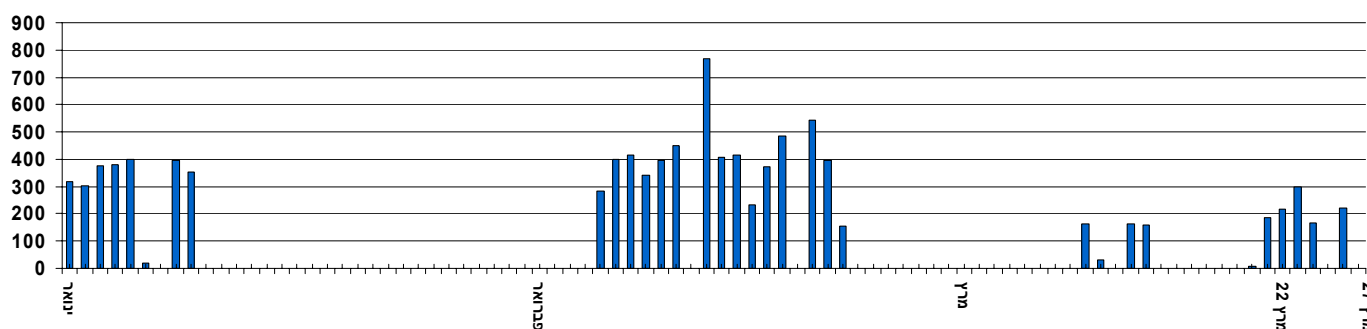
מאז ה-22 במרץ נפתח מעבר כרם שלום, הממוקם בגבול שבין ישראל, מצרים ורצועת עזה, למעבר מוגבל של אספקה הומניטרית שמקורה במצרים. במהלך השבוע האחרון, יותר מ-550 טון של אספקה הומניטרית, בעיקר קמח חיטה, סוכר ואורז הוכנסו לרצועת עזה דרך מעבר כרם שלום, ולאורך ציר פילדלפי לשעבר.

נראה כי הספקות באשר ליכולתו של מעבר כרם שלום לטפל בשינוע אספקה הומניטרית בכמויות ובנפחים גדולים, מוצדק לאור הניסיון שנצבר בשבוע החולף. המספר המירבי של משאיות מטען שהתקבל על ידי הפלסטינים דרך מעבר כרם שלום עמד על 14 משאיות ליום ב-26 במרץ.

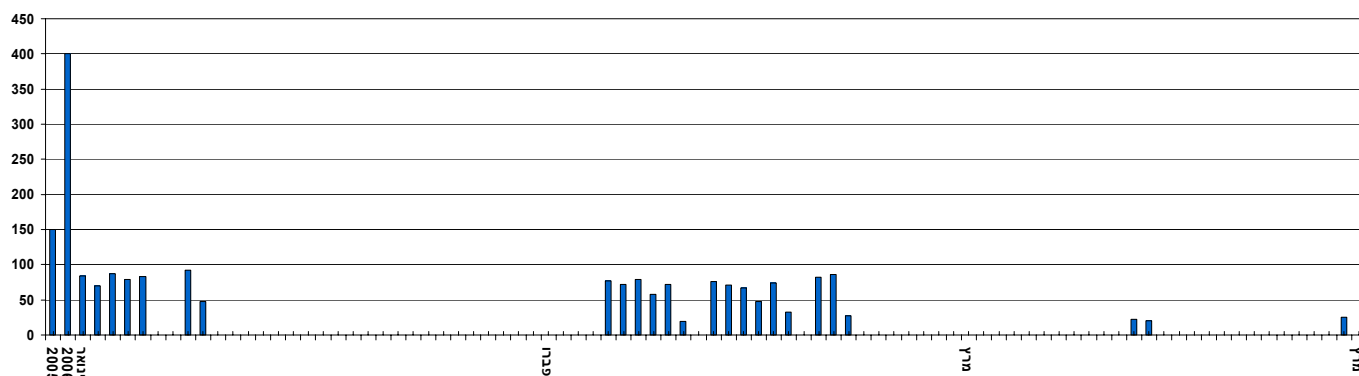
הקיבולת התפעולית המוגבלת יותר של מעבר כרם שלום קבלה אישור גם מפיו של מר יורם שפירא, המנהל הישראלי של המעברים לרצועת עזה. מר שפירא אמר כי מעבר כרם שלום איננו יכול להחליף את מעבר קרני כנקודת מעבר מסחרית עיקרית לרצועת עזה.⁵ הוא ציין כי מעבר כרם שלום יכול להוות נקודת מעבר משלימה עבור משלוחים קטנים מאחר ומעבר זה איננו מאובזר ומצוייד כמו מעבר קרני ועל כן הוא נעדר את היכולת התפעולית הנדרשת. מר שפירא הוסיף ואמר כי רשות שדות התעופה והמעברים מתכוונת להשקיע בשנים 2006 ו-2007 120 מיליון ש"ח נוספים להגדלת הנפח התפעולי של מעבר קרני ולשיפור נוסף של הסידורים הבטחוניים.

המשאיות המגיעות ממצרים למעבר כרם שלום מטופלות בתהליך הקרוי גב-אל-גב. משמעות הדבר היא שהמשאית המצרית המביאה את הסחורה ממצרים נפרקת במקום, כלי הרכב המצריים חוזרים דרך מעבר כרם שלום למצרים ורק אז מותרת כניסת המשאיות הפלסטיניות עליהן מוטענת הסחורה ומובלת לרצועת עזה.

תרשים 2: סחורות מיובאות – זרימה יומית 2006



תרשים 3: סחורות מיוצאות – זרמה יומית 2006



5 בינואר:	צה"ל מבקש מהרשות הפלסטינית (רש"פ) לכרות תעלה ממערב למעבר קרני, על מנת ליירט מנהרה אפשרית שנחפרה בכיוון המעבר. הרש"פ החלה בפעולת הכרייה בו ביום וחפרה תעלה בעומק 6 מטר לאורך קילומטר.
20 בינואר:	הרש"פ מסיימת את כריית התעלה. לדברי הצבא, החפירות חשפו מנהרה אחת בעוד שלדברי הרש"פ מה שנחשף הוא בור קטן, שיכול אולי לשמש כתחילת הכרייה של תעלה המתחברת לצינור מים.
23 בינואר:	הצבא הודיע לרש"פ כי הגיע לידי מידע אודות מנהרה נוספת והוא ביקש מהרש"פ לכרות תעלה נוספת, הפעם בעומק 10 מטר.
30 בינואר:	כריית התעלה על ידי הרש"פ מסתיימת ולא נמצאה כל מנהרה. הצבא מבקש מהרש"פ לכרות תעלה נוספת בעומק 10 מטר ובאורך של 300 מטר, כחצי ק"מ מצפון-מערב למעבר קרני.
31 בינואר:	הרשות מתחילה לכרות את התעלה.
14 בפברואר:	מעבר סופה נסגר בשל סבות בטחוניות.
21 בפברואר:	מעבר קרני נסגר בערב והרשויות הישראליות מדווחות על פיצוץ סמוך למעבר.
27 בפברואר:	הצבא מבקש מהרש"פ לכרות תעלה באורך של 20 מטר ובעומק של 4 מטר בנקודה מסויימת בסמוך למעבר קרני. הרשות מבצעת את הכרייה ואולם לא אותרה כל מנהרה. החפירות נמשכות.
1 במרץ:	שר הבטחון שאול מופז מצהיר כי מעבר קרני יפתח ב 2 במרץ ואולם הדבר לא מתממש.
9 במרץ:	מעבר קרני נפתח לתנועה והוא מופעל באופן חלקי (ראו תרשים 2).
14 במרץ:	צה"ל סוגר שוב את מעבר קרני.
20 במרץ:	מעבר קרני נפתח לפרק זמן של פחות משעה להכנסת סחורות מיובאות. צה"ל טוען כי הסבה לסגירה הפתאומית של המעבר היא בטחונית. שמונה משאיות עברו.
21 במרץ:	מעבר קרני נפתח בשעה 11:00 לסחורות מיובאות.
26 במרץ:	מעבר קרני נפתח גם לסחורות יצוא. מעבר סופה הסגור מאז 14 בפברואר נפתח גם הוא לחומרי בניין.
28 במרץ:	מעבר קרני נסגר לרגל הבחירות בישראל.
29 במרץ:	מעבר קרני נפתח חלקית לסחורות יבוא ויצוא (מוגבל).

¹ מעבר קרני נפתח לפחות משעה ב-20 במרץ 2006.

² נכון ל-28 במרץ. ה-20 במרץ לא חושב כיון סגר, למרות העובדה שביום זה היה המעבר פתוח פחות משעה. כמו כן לא נלקח בחשבון כי במשך כמה ימים המעבר היה פתוח אך ורק ליבוא. ארבעה מימי הסגר ארעו בשל חג הקובן – עיד אל אדחא- והסירה היתה בתוקף החלטה של הרשות הפלסטינית.

³ תוכנית המזון העולמית (WFP) מיפוי וניתוח פגיעות כלכלית (VAM/ME), 9 במרץ 2006.

⁴ החברה הפלסטינית לסחר (PalTrade).

⁵ "מבט לכסף", הטלוויזיה הישראלית, ערוץ 1, בהגשת עודד שחר, יום ראשון 26.3.2006.